

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécssett házhoz küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeresknél. (Széchenyi tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy öt-hasasos petit sor egyszeri megjelenésért 8 krt többszöri megjelenésnél árleengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Ferenczicz utczája 22.sz.1 emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauházy Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésben, és Feszty Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

Állapotaink és teendőink az új választások előtt.

—y. Az 1873-iki országgyűlési képviselők mandátuma a múlt hó 30-án elmondott — az országgyűlést bezáró királyi trónbeszédrel megszünt s az új országgyűlésnek összehívására, és az erre felküldendő népképviselők megválasztására nézve a királyi leirat immár a törvényhatóságokhoz leérkezett.

A most bezárt országgyűlés tartama alatt — uton-uttfélen, vagyis: nemcsak a sajtóban, az utcán, vagy kávéházakban és korcsmákban, hanem magán társas körökben, sőt családi körben is az országos politikáról beszélve, nem lehetett mást hallani, mint panaszokat, epés kifakadásokat és általános elégedetlenséget, úgy hogy méltán azt lehetett várni, hogy mindazok, kik elégedetlenkedtek — a mint alkotmányos jogaik érvényesíthetőségére megnyílik az alkalom — felbuzdulnak és a törvény által megengedett minden alkotmányos és becsülettel eszköz felhasználandának arra: hogy a közérdekeltséget felkeltvén másokban is — az ország állapotának és viszonyainak alapos és higgadt megbeszélése után — a közhangulatnak megfelelő pártállás szerént a magán és politikai jellem s a kipróbált, vagy ismert hazafiság köré csoportosulnak: szóval: hogy igyekezni fognak az általuk is ócsárolt képviselők eljárását jövőre tevékenységük képviselhetetleníteni, s ez által a közérdekelés és a hazafiai erény emelésére hatni. Legalább mindenütt ott, hol a valódi alkotmányosság iránti hit s az alkotmányos érzék meg van — így szokott ez megtörténni.

S íme most itt állunk a választások előtt, és mit tapasztalunk nálunk?

Most, midőn tenni kell, a jövő országgyűlés irányát, a haza jövőjét vetni meg a választások által; emelni a közérdekelést, kitüntetni az igaz hazafiságot és elismerést nyújtani a kötelesség teljesítésének; ellen-

ben a féltékenységet — s főleg az önzést háttérbe szoritani — elhalgatott a panasz, az ajkak lezárva, s a tevékenység megszibbasztva — a közöny-, önzés és féltékenység által.

Ez nagyon szomorú jele a közérköleség és a hazafiság hanyatlásának. Következése annak, hogy sokan nem az elvek után indulnak, hanem a személyek szerént irányozzák tetteiket — és gyakran működésüknek rugója a bizonyos személyektől várt pillanatnyi haszon, vagyis érdek. Ez zsbibasztja meg tevékenységüket, és akadályozza őket alkotmányos jogaiknak helyes gyakorlásában.

Pedig a ki a múlt országgyűlés tárgyalásait csak némi figyelemmel kísértte, s ki Magyarország politikai és pénzügyi állapotát komolyan bírálja, lehetetlen, hogy azon erős meggyőződésre ne jusson: hogy a rendszer szűlt, s a roz és lelkiismeretlen gazdálkodás siettetle e viszonyokat, és csakis e rendszerrel távolíthatók el; mert kormányozza bárki Magyarországot e rendszer mellett — azt, hogy el ne usztuljunk, feltartóztatni alig fogja tudni sokáig. Pusztulásunk politikai és vagyoni lehet egyszerre.

Mi, kik 10 éven túl kitaróan és határozottan küzdünk ezen közgazdaságilag és politikailag pusztulással fenyegető közösgyi rendszer ellen — nem egyszer részesülvén jogtalan üldözésben is e miatt a hatalom emberei részéről, s kik előre megmondtuk e rendszer következményeit — nem-e inkább igényelhetjük magunknak a helyes látást a jövőre is, mint azok, kik folyton e rendszertől jót vártak és csalódtak?

Azért némi jogosultsággal fordulunk azokhoz, kik a helyzettel elégedetlenek, kérve őket: hogy ne a személyben, hanem a rendszerben keressék a hibát s állapotaink okát, és félre tévén az álszemérmert, s nem engedvén szívükben másnak helyet, mint a tisztta, önzetlen hazafiságnak, sorakozzanak hozzánk azon zászló alá, melyre az önállóság és függetlenség van írva, s mely Magyaror-

szág politikai létének egyedüli biztos alapja; hogy ekként a jövő választással egy új forduló irányát adhassunk azon politikának, melynek gyászos következményeire mindnyájan aggasztó félelemmel gondolunk.

Az alkotmányos mód a változtatásra itt van, tessék felhasználni, s nem a választások után ismét panaszkodni.

Elvtársainkhoz ezuttal szóllani nem tartjuk szükségnek, hisz ők belátták mindig, s tapasztalják folyvást, hogy küzdelmünk indokolt és szükséges. A buzgalom és tevékenységben kitarásuk hisszük nem fog hiányozni.

Választási mozgalmak.

A Baranya megyei függetlenségi és 48-as párti (balpárt) 1875—78-iki országgyűlésre megválasztott képviselők — a pártunk a megyében és Pécssett leendő egyöntetű újból szervezésének céljából f. hó 13-án délelőtti 10 órakor Pécssett a „Hattyu terem”-ben tartandó értekezletre hívják össze a párt befolyásos és tevékeny tagjait. A meghívás egyesekhez intézve a napokban szétküldetett.

Miután meglehet, hogy egyik vagy másik tevékeny tagja pártunknak vagy tévedésből mellözve lett, vagy egyéb okból a meghívást kézhez nem kapta, — a felhívást ezek valamint egyáltalában a pécsi elvártaink részére itt hozzuk tudomásra, mert az pártunk minden tevékeny tagját illeti.

A felhívás ekként szól:

„Tisztelt elvtárs!

Az országgyűlés bezáratván — s a választási mozgalmak megszervezése megkezdvén, ez szükségessé leszi, hogy a jövő országgyűlési választásoknál leendő tervszerű, együttes és sikeres működés lehetővé tétele végett pártunk e megyében és Pécssett újból szerveztessék.

E célból felkérjük Önt, mint pártunk befolyásos és buzgó tagját, miszerint az 1878. július 13-án szombaton délelőtti 10 órakor Pécssett a „Hattyu-terem”-ben tartandó értekezleten mind maga személyesen megjelenni, mind másokat is, kiket pártunk buzgó és tevékeny tagjainak ism — ez értekezletre nevükben hasonlólag meghívni és a megjelenésre buzdítani sziveskedjék.

Az ország jelen aggasztó helyzete, és az országos pártállások egyrésztől, másrésztől a választástól elválasztó időköz rövidsége a buzgalom s tevékenység kettőzetett mérvben kifejtését teszik most kötelességévé minden igaz hazafinak.

illeszti fénylő ragyogványát s fellép trónusára.

Széttekint ragyogó szemével. Egy pillantásra szerteoszlik a derengő félmohály, mint a bánat, midőn remény száll föléje. Egő sugarai bearayozzák a vidéket, mint lánka keblét az első szerelem. Játszi zománcz enyegle a fák levelein, mint a lánka ajkán a mosoly. Harmat csillog a fűszálon, mint a lánka szemén, ki elhunyt jegyesét siratja. Magasra száll a pacsipta, mint a lelkesedés; édesen zeng dala, mint a szerelmi vallomás.

Pista barátom egész után mindig az átélvezendő mulatságról szónokol. Gondoltam mindjárt, hogy e szép szavakat ellenméregképpen akarja nekem beadni.

— Hóha! kiált a fuvaros, rekedten a tenger „biztatástól”, a mint odaérünk a fogadó elé. (Ugy látszik: minden vezényszó közt ezt értik a gebéi legjobban; legalább azt lehetne következtetni azon készségből, melylyel annak eleget tevének.) A vendéglős az ajtó előtt tiszteleg. Átszolgáltattuk neki kocsisunkat és lelkére kötjük, hogy őt a mi ersényünkre kétlovadmagával mindennel ellássa, — míg mi visszatérünk.

Mi pedig hajrá! gyalog föl a hegynek, hol már összegyűlték a serényebb vendégek.

A vendéglős utánnuk szól, hogy nem szolgálhat-e „gyomorerosítóval”.

— Az a szervünk ugyis elég erős — felelünk mi vissza. Ha olyas valamivel rendelkezünk, mi a szép szemek ellenében a szivet páncélozza, — azt inkább elfogadjuk.

Pista barátomból mindig gyérebben csörgedez a szavak forrása... Néha el is marad. Gyanasunk tűnik föl előttem.

Egyszer dörmögni kezd: pocsolnyába lépett... Bizonyonyal készakarva... Én csak menjek — ugymond — ő visszafut a cipőjét kifényesítenni; tisztaltalan lábával csak nem léphet urali társaságba!... — Messziről érkeztem; hátha ezek a még nem ismert szép szemek zavarba hoz-

és azért minden további indokolás nélkül reményleni merjük, hogy ismert hazafiságánál s az országos közögy iránti meleg érdeklődésénél fogva — pártunk valóban nemes és hazafias céljainak előmozdítását — a különben is csak főleg időt és tevékenységet igénylő áldozatkész-ségével tehetségéhez képest támogatni szives leend.

Hazafias üdvözléssel

Balogh Károly

Hely Ignác

Nagy Ferencz

Simonfay János

Baranya megyéből 1875—78-iki országgyűlésre megválasztott függetlenségi és 48-as (balpárti) képviselők.

Magyarország polgáraihoz!

Az 1875-ik évben egybehívott országgyűlés bezáratva országoszerete megindultak a választási mozgalmak: felhívjuk az alkalommal hazánk választó polgárait, hogy a kitzított nagy célnak érdekében pártunk zászlója alá sorakozzanak.

E nagy cél: Magyarország önálló állami léte, függetlensége. „Magyarország legyen önálló független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyeit; mely teljes önállósággal bírjon a közigazgatás és igazság szolgáltatáson kívül a hadügy, pénzügy, külügy és a közigazgatás minden ügyében. Ez a mi programunk s marad jövőre is változatlanul. Mert meg vagyunk győződve a felől, hogy független állami lét nélkül nincs biztosíva számunkra nemzetlet, nincs biztosíva sem szellemi fejlődés, sem anyagi gyarapodás. — Visszaszerelni hazánk állami önállóságát és függetlenségét ekkoráig s lesz a jövőben is erényedtetlen törekvésünk; nemcsak eszményképünk ez, melyet soha szem elől nem tévesztünk, hanem oly cél, melynek az adott helyzet és viszonyokhoz képest lépésről lépésre megközelítést s kedvező pillanatban teljes megvalósítását politikai tevékenységünk legfőbb feladatának tekintjük.

Meg akarjuk szüntetni ehez képest a fenálló közösgyi rendszert, eltörölni az 1867-ik évi XII. törvényzikket, a hadsereg közösgyét, a közös kormány és delegátók intézményeit; helyre állítani az 1867-ben megállapított s épen most még kedvezőtlenebb módon megújított nemzetgazdasági szerződés megváltoztatásával, Magyarországnak teljes örendelkezését a bank, vám, fogyasztási adók s mindennemű gazdasági ügyekben.

Be van bizonyítva a lefolyt évtized összes történelme által, hogy a fenálló

nak és nem tudom magamat illően bemutatni — gondolom. Bevárom, míg Pista visszatér. Pártfogómnak valja ugys magát, most bizonyítsa be, hogy igazán pártfogóm. Szolgáljon torlaszul, — ha netán a szép szemek erős pillantását nem bírnám elviselni. — Csak várom, csak várom; de hiába várom... Pista barátomnak se hire, se hamva.

Nyugtalan kedélyvel tovább ballagok. — Egyszer csak „elszólja” magát mellettem egy selypítő hang: „Alásszolgája!” Félretekintek. Nyulánk eser törzséhez támaszkodva szivaroz egy kised emberke. Börtáska fityeg az oldalán. Bemutatja magát: ő a pénztárnok.

Igazolom magamat, hogy én már megfizettem a belépti-díjat. Előmutatom a Kéri Pista nyugtáját. Mosolyra torzul a pénztárnok szája.

— Pista barátja — selypítő — önt galádul rászédte. Elfizethette a cigányunk, mikor magának muzsikáltatott; hanem hogy a rendezőség nem fogja azt látni, arról meg vagyok győződve.

Mit volt tenni, mit? megfizettem újra. — Decemberi ború sötétlet homlokomon, amint azt a két darab májusi zöld színben mosolygó bankótát másodsor kivágtam.

— Czinkostársa vagy a Kéri Pistának — duzzogom magamban.

Hanem mikor egy pillantást vettem a gyönyörűsége virágszálakkal illatozó hölgykoszorúra, — nem sajnáltam többé. Sőt szánakoztam azon a jámbor pénztárnokon, aki silány két flóresért bebocsátja az embert a paradicsomba... Eddig az ut meredeknek vezetett. Már-már azt hittem, hogy szánkázni hitt meg Kéri Pista; mert a jelzett szórakozást tűni inkább volt alkalmas a kopár hegyoldal, sem mint a tánczra. De midőn fölértem, örvendezve tapasztalám, miként a rendezők tapintatát kétségbe vonó eme fölfevésemben csalatkoztam volt.

(Vége következik.)

közösgyi alapon hazánknek boldogulása lehetetlen. E rendszer mellett oly nagy terhek nehezednek az ország vállaira, hogy azokat elviselni képtelen, s ugyanazon rendszer által meg van fosztva az eszközköztől erejének olynemű fokozására, hogy terhet könnyebben elbírhassa; meg van akadályozva abban is, hogy állami intézményein, midőn az épen e célból szükségessének mutatkozik, a kellő változtatásokat megtehesse. Így például bebizonyult, hogy a hadügynek mostani költségei messze túlhaladják Magyarország anyagi erejét, de a közösgy lehetetlenné tette mindekkoráig, hogy akár a létszám, akár a szervezeti módosítása által ebbeli terhen könnyíthesen. Magyarország e rendszer mellett nem folytathat saját érdekeinek megfelelő politikát s még csak a mérlegbe se veheti saját akaratát, mert mint a nemrég megszavazott 60 milliónyi hitelye bizonyítja, nem az országgyűléstől, hanem a fölélt tehetetlen, lefelé jogbitorló delegátiótól függ megadni vagy megtagadni a külföldi aciónak eszközeit. Ennek folytán történt az, hogy a nemzetnek kívánásai az orosz-török háború alkalmával semmibe be vétettek, hogy oly politika követtetik, mely a nemzet léteérékeivel s egyhangulag nyilvánított óhajátával homlokegyenest ellenkezik. — E rendszernek kifolyása az is, hogy az új kiegyezés a bank, vám, fogyasztási adók s többi nemzetgazdasági ügyekben aként jön létre, hogy az ország még az eddiginél is sanyarúbb anyagi helyzetbe jut. A nemzeti önállóság vagy alárendeltség két ellenkező rendszer, mindenknek meg van a maga logikája. Azok, kik beleélték magukat hazánk helyzetének akként való felfogásába, hogy ez ország a valódi önállóságot igénybe nem veheti, ellentét kell hogy lássanak a gazdasági önállóság s a változatlanul fenntartandó közögi korlátolt állapot közt, s e felfogás által tereltettek kezdettől fogva oly irányba, hogy az országunk legfontosabb anyagi érdekeit feláldozzák.

A közösgyi rendszer mellett lefolyt tíz év az egységes osztrák birodalom rendszerének irányában való visszacsúsnak is csálhatlan bizonyítékait állítja élénk. Nem az volt-e mondva 1867-ben, hogy az akkori kiegyezés elfogadandó, mint az abszolút rendszerhez képest kétségtelenül nagy nyeresémi, mely nem zárja ki állami önállóságunk további fejlődését; és íme most azt halljuk, hogy az 1867-iki rendezés oly alapot képez, mely szent és sérthetetlen, melyet megbolygatni többé nem lehet 1867-ben világosan kimondott, hogy az ország rendelkezési jogai a nemzetgazdasági ügyekben teljes épségükben maradnak s nem azon felfogás lett-e most már túlnyomó s nyilatkozott a megköött új kiegyezésben, hogy nemzetgazdasági önállóságunk nem egyéb mint utópia? Már az 1867-iki formáknak az ország önállóságával ellentétes irányban való módosulása is észlelhető. Nem láttuk-e, hogy a delegátio magához rántotta az intézkedést oly tárgyban is, mely felállítását alkalmával hatáskörébe nem foglaltatott t. i. a béke és háború feletti határozást? Nem láttuk-e magunknak az 1867-iki törvényeknek mellőzését, kijátsztatását s egyszersmind a közös birodalom eszméjének érvényesülését is akkor, midőn a 80 millió bankadósság ránk tukmáltatott? S Magyarországnak a közösgyi rendszer keretében való összes mozgama azon nagy jelentőségű nyilatkozatra bátorította nemrég az osztrák pénzügyminisztert, hogy ha nem értett is el ez alkalommal Ausztriának a közögi térre is irányult némely törekvése, bebizonyult az, hogy a fenálló rendszer oly alapot képez, melyen bizton lehet várni a birodalmi egység, azaz hazánk önálló állami-sága enyészetének tovább fejlődését.

A küzdelmet ezen, hazánkát a legsanyarúbb anyagi helyzetbe süllyesztő, nemzetünk erényét megszibasztó, mint sajnosan tapasztaljuk, már helyes gondolkodási módját is megmértelyező rendszer ellen fogja pártunk jövőre is legfőbb feladatának tartani, nem ismerve csüggedést a miatt, hogy elveit ekkoráig a gyakorlatban is érvényesíteni nem sikerült. A küzdelem, melyet mi folytatunk, egy keletű a magyar nemzet negyedik század éves élet-harczával; azon néhány év, mióta mostani alakjában folyik, ama nagy nemzeti küzdelemnek csak egy kis részlete. Nem szünetel meg, sőt meg sem szakadhat mindaddig, míg a nemzet nem mond le önmagáról. S mi teljes mértékben bírnak azon hivatás öntudatával, hogy működésünkkel nemzetünknek a létét való hagyományos küzdelmet s az önálló állami léthez való jogának folytonosságát tartjuk fenn. De érzi s tudja azt e honnak minden fia, hogy meghuzhatják nemzetünk fölött a lélekharangot abban a perczben, melyben megszűnnék létezni kebelében oly politikai

TÁRCSA.

Majálison.

Vettem a meghívót... Nem tudom: a többi mint hangzott; az enyém valószínűleg külön sajtó alól került ki... Mert abban sem helyet, sem időt nem említett Kéri Pista kenyeres-pajtióm... Azt sem vehettem ki a nagyurasan elrágott vonásokból, hogy honnét származik; de mégis sejtettem, mert ő ilyen alkalommal mindig föl szokott lépni — vagy mint rendező, vagy mint rendező... Félórai betűzés után végre azt sötöttem ki a levélből, miszerint „legyervekzem” föl ha lehet talpig a modern kor fegyverével, vagyis lássam el magamat bőségesen pénzmaggal és huzódjam pártfogó szárnyai alá. (Igy nevezte magát velem szemben, noha már számtalanszor volt alkalmam „pártfogását” keservesen megköszönni.)

Továbbra pedig — írja — föltétlen bizzam rá magamat; ő biztosít, miként áldani fogam azt a perczet, melyben rá hallgattam. (Hej! sokszor „áldottam” már keserűen.)

Utóiratképen ez áll még a levélben: „El lehetne velők fogni a Dunát — annyi lesz a szép hölgy”.

Eleinte kételkedőleg ráztam a fejemet, mert Kéri Pista barátom már nagyon sokszor föltételt a „föltétlen bizalmammal”; hanem ez utóbbi nyomós érv vala. — Rászántam magamat, hogy elmegyek.

Máskülönbén nagyon feltűnő szokott lenni a hasonlatosság az én zsebem és Magyarország finansziális állapota közt; de ezuttal még sem szorultam a Rothschild kegyelmére, mint diesőségesen „gazdálkodó” kormányunk, — azt az egy pár flórest ki tudtam „szurkolni.”

Beállitok Kéri Pistához három nappal a majális előtt. Akkorát kaczag a

párt, mely a nemzet függetlenség zászlóját lobogtatja.

Működésünk néve nem látunk akadályt az Ausztriával létrejött u kiegyezésben sem. Megnehezített anyagi helyzetű kétségelentül, megmérhetlen hazai kérdés s nemzetünk eddigi jó hírneve s tekintélyének csorbulása fog a kiegyezés folytán bekövetkezni. De még sem osztjuk azt azon felfogást, melyet a legújabb történeti dolgok miatti elkeseredés sugall, hogy t. i. hasznal minden küzdés, mert a következő tíz év lefolyása alatt Magyarország sorsán segíteni nem lehet. Az 1867-ben létrejött közjogi helyzet ezen új nemzetgazdászati kiegyezés által nem változott, szövegére hozható az bármikor s ha megváltoztatni sikerül, akkor az természetesen vonná maga után a bank, vámszövetség, fogyasztási adók s a többi közgazdászati kérdésekre nézve most létrejött kiegyezésnek is megváltoztatását. Mi soha sem ismertük el az azon nézetet, hogy az 1867-iki közjogi intézkedések kétoldali nemzetközi szerződést képeznek, melyet csak a két fél beleegyezésével lehet felbontani. Nem egyebek azok, mint egyszerű törvények, melyeket bármelyik fél eltörölhet s akkor létezik mind a két fél megszűnik. Mielőtt a magyar nemzet, illetőleg a magyar országgyűlés a fejedelmé hozzájárulásával elhatározza a hadsereg közönségének megszűnését, a mi természetesen maga után vonja a közös kormány és delegátói, mint azonnali felelős intézmények eltörlését oly gyökeresen megváltoztatni azonnal a Magyarország és Ausztria között jelenleg fennálló viszony, hogy az ennek keretében többé egyáltalában nem illő közgazdászati u kiegyezés hatálya sem maradhat fenn tovább.

S a kérdéseknek ezen legfontosabbika, a hadsereg kérdése, tüzetes tárgyalás alá a legközelebbi országgyűlésen. A véderől szóló 1868-ik évi XL. törvénycikk értelmében már a mult 1877-ki évben ismertetve kellett volna az országgyűlésnek elébe terjeszteni a hadsereg megállapított létszámának továbbra is meghagyása vagy megváltoztatása iránt. A létszám kérdéssel oly szoros kapcsolatban vannak a hadügyre vonatkozó összes ügyek, hogy ezeknek elintézésére az egész hadügyi állapotnak s magának a közönségi rendszernek gyökere megváltoztatását vonhatja maga után. Ismét megváltandó kerület a Magyarország és Ausztria közti viszony, már a fenálló törvényes intézkedések által megszabott sorrend szerint; törökvéstünk főfontosságú tárgya, a magyar hadsereg kivívása, előtérre lép.

Nem akarunk a jövőnek részletes programot készíteni, nem akarjuk a nemzetet bajjósággal rémíteni, de nem titkolhatjuk el mily aggodalmunkat a fölött, hogy pénzügyi helyzetünk immár oda jutott, hogy a katasztrófát e tekintetben hosszabb ideig alig fogjuk kiküldetni; s ennél könnyen fejlődhetnek ki ismét oly kérdések, melyek állami létünknek s Ausztriához való viszonyunkat közelről érintik.

De az államélet rendes feladatai s a nálunk még rendezésre váró számtalan országos ügy folytonosan szolgált alkalmat arra, hogy valamint a nemzeti önállóság ép egy a polgári szabadság s nemzetünk szellemi és anyagi gyarapodása érdekében szót emelhesünk. A kiknek küldelmét mi, tehetségtől függetlenül képest s az adott viszonyok körülményei képest, de mint egyenes ágon leszármazott utódaik folytatjuk, a nemzeti önállóság régebb s újabbkori biveinek zászlaján mindenkor ott állott fölírva a nemzeti szabadság mellett a polgári és lelkiismereti szabadság is. Ez a teljes jogegyenlőség és az önkormányzat, ellentétben a bárhonnan jövő szabadságellenes kísérleteknek képezi programunkat a belügyi kérdésekben.

Hazánk polgáraitól, nevezetesen azoktól, kik ez idő szerint a választói jogot gyakorolják, függ annak lehetősége, hogy elveink érvényre emelkedhessenek. Ha többségre jutunk az országgyűlésen, akkor elveink s törvényeink a gyakorlati kivétel stadiumába lépnek; ha számban gyarapodunk, hatályosabban fogunk működtetni nagy czélunk elérésére; de bármiként kerüljön is ki pártunk a választásokból, teljesíteni fogja minden körülmények közt a maga kötelességét.

A figyelmes és méltányos szemlélő nem kényesítheti eddigi működtetésünk eredményeit, s ellenfeleink se tagadják, hogy czélunk tiszta és magaslatos törekvéseink rugóit nem aljas indulatok képezik. Fenttartottuk a nemzet keblében a nemzeti függetlenség és a szabadság eszméit, nem engedjük, hogy a független állami létnek képe eltűnjék a nemzet fiainak szemé elől. Nem pusztá ábrándok, nem tehetetlen sóhajok ezek mindaddig, míg egy szervezett párt által tisztán körvonalozott alakban s a gyakorlati kivétel követelésével tartatnak fenn a nyilvánosság terén, egyének által, kik magukra vállalják a kivétel felelősségét is mind azért mit vallanak és hirdetnek. A lelkiismeret sugallataként él a nemzet minden el nem vetemedett fiának keblében az ige, melyet hirdetünk. S mi bízunk a magyarok istenében, hogy a most még halk sugallat nemsokára hangos szózáttá emelkedik.

Kelt az országgyűlési függetlenségi párt értekezletéből június 26-án 1878.

Almássy Sándor, Kállay Ödön
b. Balácsy Antal, Kiszely Ernő,
Csávolszky Lajos, Komjáthy Béla,
Duka Ferenc, Madarász Jenő,
Fornssek Sándor, Madarász József,
Hegedűs László, Majzik Viktor,
Helfy Ignác, Mocsáry Lajos,

Nagy Ferenc, Sembery István,
Nemeth Albert, Simonffy János,
Novák Gusztáv, Simonyi Ernő,
Orbán Balázs, Soós Gábor,
Paffy István, Szalay Imre,
Ostfy György, Szegedy Jakab,
Ragályi Ferdinánd, Vidovich Ferenc.

Az országgyűlési függetlenségi párt az országgyűlés eloszlása alkalmával végrehajtó bizottságát átalakította, illetőleg kibővítette. A bizottság tagjai most a következők: Csávolszky Lajos, Duka Ferenc, Helfy Ignác, Madarász József, Mocsáry Lajos, Sembery István, Simonyi Ernő. Midőn ez az elvtársaknak tudomására hozatik, felkértenek, hogy leveleket továbbra is „A függetlenségi párt” végrehajtó bizottságához, Budapest, muzeum-utca 8. sz. intéz. a párti szíveskedjenek. A negyvennyolcz párti részéről a végrehajtó bizottság teendőit Irányi Dániel (lakatos-utca 1. sz.) az elvű baloldaliak részéről pedig Mukits Ernő (kalap-utca 2. sz.) intézi.

Perczel Béla volt igazságügyminiszter felmentése mellé megkapta a titkos tanácsosi rangot. Pauler Tivadar ismét igazságügyminiszter lett és már hétfőn letette az esküt. A magyar justitia nagy szomorúságra és bosszúságra Csemeghy államtitkári kontár még sem takarodik helyéről, hanem megmarad, még a rendőri büntető codex és a büntető eljárásról szóló javaslat a képviselőházban le nem tárgyalatik, — vagy míg önkénytelen onnan ki nem menesztek.

Eszaki hírek szerint egy uszály hajó 1700 méterhátsányi czukrot, kávé, rizst, rumot sat. szállított oda a slaviniai hadtest számára, a csapatok mindezen czikkkel jávával lesz ellátva, t. i. az intendatúra ügy fizeti azokat, mintha a legelső minőségű áruk volnának, így a bor ára akónként 14 forint, holott helyben 6—7. fton a java bort lehet kapni, csak-hogy a csapatok még ilyenben sem fognak részesülni, hanem alkalmasint kapnak spirituussal megerősített lőré. — A hatvan milliósra el kell költeni mielőbb. A Geschäfte ily kedvező alkalom már rég nem volt az osztrák-magyar (?) ármádiában.

Ujabb mozgósítás. A Horvátország és Dalmáciában levő csapatok erősítésére újlag három hadosztály mozgósított és pedig a Bécsben levő 2-ik gyalog hadosztály, a gráci 6-ik, melyben az 52. ezred is be foglaltatik és a laibachi 28-ik hadosztály. Hír szerint a horvát és dalmát hadvétséget is mozgósítani fogják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az országgyűlés vége felé halad. Bizottsági jelentések, kérvények tárgyalása, Trefort válaszaik némely interpellációra képeztek a képviselőház napirendjét. A külpolitikára vonatkozó kérvények tárgyalásánál Helfy felszólalással Tisza Kálmán felett. Válaszából világosan kilehetett olvasni, hogy a kormány körökben Bosznia és Herzegovina occupatioja — bevégzett tény. Helfy a miniszterelnök delphii kétértelműséggel mondott szavaira megjegyzi, hogy az a nemzetet nem nyugtatja meg s azért határozott magyarázatot kér. Tisza Kálmán azonban ezt lehetetlennek tartotta — mert szavait megnyugtatólag kimagyarázni képtelen.

Végre június 29-én kísérték örök nyugalomra az 1875—78-iki országgyűlést. Mennyi remény, mennyi hit volt ez országgyűléshez köve! E remény elszállt, e hit alapjaiban megingott. Nyomott hangulattal távoztak a képviselők. Mit mondanak is hon a népek, mely fölül várta sorsának enyhítését? — Elmondják majd, kik szilárdan állva a kormányt megtérő jóvassalati ellen szavaztak, — nyílt fölözsin-tén, hogy nem mi voltunk okai, hanem a többség. S ez a többség, majd farizeusi arcot vesz magára, és megjelenik a nép között, hogy a „helyzet”-re mázolja a vádat; de az a nép, mely jőzanul kezd gondolkodni, — aligha fogja a mamelukok mentességét elfogadni.

Congressus.

A congressus Ausztria és Franciaország ama előterjesztése, hogy Bulgária és Ruméliában valamennyi vallás felekezeteit egyenlőségbe legyen, elfogadtatott. A román memorandumot már átnyújtották a congressusnak. Feleletül a román megbízottak egy ultimátumot visznek, mely Romania feldarabolásával fenyegetőzik, ha a bukaresti kormány Bessarabia átadásába nem egyezik bele. Bosznia és Herzegovinára vonatkozólag már bizonyos, hogy Ausztria-Magyarország megkapta a mandatumot e tartományok megszállására, de azt teszik hozzá, hogy ezen megszállás csak ideiglenes lenne, míg a nyugalom helyreállt és semmiképp nem adjanak el annexióra sőt csakhogy nevet adjanak a gyerekeknek, meg azt is kiáltják a közvélemény tévutra vezetésére, hogy e megszállásra Ausztria-Magyarország habár kényszerítették is a congressus által, azt mégis csak a törökök beleegyezésével fogja keresztülni vinni és foganatosítani. Még utóbb martyr csinálnak belőle. Zichy konstantinápolyi követ ez ügyben conferánst is tart a török szultán és a minisztertanácsal, — az eredményt azonban egész bizonyosan nem tudhatni. Némelyek szerint Törökország csak egyszerű tiltakozásra fog szorítkozni, de az occupatiót nem akadályozandja, mások szerint pedig legmakacsabban és pedig fegyveresen fog az occupatio ellen szegülni.

Ujabbban azonban hírlik, hogy a porta

már beuyította tiltakozását Boszniának és Herzegovinának osztrák-magyar csapatok általi elfoglalása ellen, legyen ezen elfoglalás végleges, vagy csak ideiglenes; és ha igaz azon hír, hogy a porta gazi Mukhtar pasát nevezte ki a Boszniába összpontosuló nem csekély számú hadsereg parancsnokává, ismervén Mukhtar erélyességét, ezt aligha azért tette, hogy a török hadvezér a bevonuló osztrák csapatok ellen, hanem nagyon is tarthatni attól, hogy összeittöközésre kerül a dolog és ekkor látni fogja a világ és Magyarország, hogy mennyire veszik tekintetbe a magyar közvélemény óhaját; de látni fogja a nemzet emlékező erejére; de látni fogja azt is, és akaratával így játszanak, hogy a magyar katoná aligha fog testvéren ellen harcolni.

Bécsben azonban úgy látszik, nem fognak sokat törődni Törökország tiltakozásával (az igaz, könnyű most „henczegetni” Törökország levere; a 60 millió és a budget megszavazva. Az országgyűlés szétoszlatva, ily körülmények mellett aztán lehet nagy hősiemen csörtetni a csorba fringiat, vagy még fegyveres ellentállással szembe, él, ha Európa foglaltási mandatumával bír. Mint legbiztosabb forrással jelentik, hogy Philipovic báró táborsernagy kinevezett azon hadsapatok főparancsnokává, melyek Boszniát és Herzegovinát elfoglalják foglalni. A foglalással egyidejűleg proclamatio is fog a bosnyákokhoz intézteni.

A midőn a török meghatalmazottak a congressuson Bosznia és Herzegovina megszállása ellen tiltakoztak Bismarck herczeg felbe szakitá a török küldöttet azon nyilatkozattal, miszerint el van határozva a congressus jogát határozatai érvényesítésére nézve fentartani és emlékeztette a törököket hogy a congressus Törökországnak már egy fegyverrel elszakított tartomány egy részét visszaadta, és hogy ez nem megy, kedvező feltételeket elfogadni, nem kedvezők ellen tiltakozni. (De hogy jutunk mi Bismarck ezen atyáskodó pártfogásához s egyáltalán mi köztünk nekünk Bosznia és Herzegovinához. Minő gyalapon s egyáltalán miért szálljuk meg mi vagy bárki is a nevezett tartományokat?)

A keleti kérdés tartományok? meg van oldva, a kinek nem tetszik, tegyen róla. Julius 7-én befejezi működését a kupatancás s azután szejeji oszlanak. (Bár össze se iltek volna soha.) Bulgariát kikerkítették. Montenegró valamiképp, Szerbia és Oláhország (Bessarabia egy része helyett Dobrudzsát) eleget kaptak s Törökország elfoglalja a török tekintélyes állását a Balkán félszigeten, mivel ennek legjobb provincziáit nyeri. A törököknek pedig marad annyi, hogy megelni kevés, — de éhenhalásra meg sok az, a mi marad. Hadi kárpótlás nincs s a Duna az összes dunai várak lerombolása mellett semlegessé tétetik.

Törökország a Bosznia és Herzegovina megszállására vonatkozólag oly utasítást küldött meghatalmazottainak, hogy a megszállást csak két évre engedheti meg a török kormány. Az ügy még végleg el nem döntött.

KÜLFÖLD.

A congressus iránt egyáltalán elkésredés uralkodik mindenütt. Angliában előre látható, hogy Salisbury feje felett oly fergeteg támad, mely talán még Beaconsfieldet is találatja, s ez okvetlen bizalmatlansági szavazatra és miniszterkriszre fog vezetni. — Konstantinápolyból pedig azon hír érkezik, hogy ott az általános indignatio és felzúdulás a congressus határozatai ellen oly fokra hajott, hogy a török államférfiak közt újra felmerül azon terv, miképp későbbiek lesznek Muszkaországgal véd- és dacszövetséget kötni, semhogy aláírják a határozatokat. — Az orosz táborban nagy számmal összegyűltek kezret tisztek, a midőn San-stefanóba a hír érkezik, hogy a Balkán miszra törökök kezére kerül, kijelentették, miszerint szét-török kardjukat, ha a congressus e határozatát foganatosítani akarják.

Konstantinápolyban meg mindig reménylik a háború kitörését Ausztria, Anglia és Oroszország közt és most minden pereben 250,000 embernyi jól felszerelt és begyakorolt csapatokat tartanak készen és azt mondják, Törökország veszve van, ha a béke megkötöttik.

A boszniai csapatok a tartomány éjszaki és nyugati részén összpontosítanak. Serajevóbeli élelmi és lőszerszállítások indulnak a határok felé. Bosznia és Herzegovinában 40,000, Novibazar és Prisen között pedig 20,000 ember áll. (Ezért kell nálunk újabban mozgósítani.)

Szerbia örül és mézes heteket rendez a congressuson határozatba ment függetlenségének. Nagyszerű nemzeti ünnepek lesz. A miniszterek és a kormányhivatalnokok egy része a skupcina megnyitására megy Kragujeváczba, hol nagy előkészítleteket tesznek a fejedelemség függetlenségét nyilvánítására. Szerbia területi nagyobboldása folytán egy millió népességgel szaporodik.

Pécsvárosi közgyűlés.

(1878 július 4-én.)

Ezen rendkívüli közgyűlés egybehívását a f. é. oct. 17-re szóló országgyűlésre királyi meghívó levél tette szükségessé; mit a gyűlés megnyitásával elnököl főispán előterjesztvén, a királyi meghívó felolvasott és egész csendességben a központi bizottmányunk intézkedését végett kiadtni rendeltetett.

A belügyminiszter helybenhagyott

törvényhatósági szervezési szabályrendeletek iránt határozatot, hogy kinyomatván a bizottsági tagok közt kiosztassanak.

Polgármester előterjeszté tesz az iránt, hogy az eladott közbányaiért jövő évre elegendő első vételrészlet 6 % -os és törlesztésel járó, továbbá 7 és 8 % -os, végre még néhány 6 % -os városi kölcsönök, törlesztésre fordíttassék, mely czélna 76,000 frt szükséges a fennmaradó 20,000 frt pedig ideiglenes kamatozásra helybeli pénzügyintézeteknél helyeztessék el. Ezen javaslat véleményezés végett kiadott a gazdasági és pénzügyi bizottságoknak.

A városi gazdasági, építészeti, jogügyi, közbiztonsági, kohászati, légszuszogilitás ellenőrzési, pénzügyi, vízvezetési, szállásolási, statisztikai és szegényügyi választmányok az előterjesztést szívesen elfogadással megalakítottak.

Az 5-ik kerületben Konez György bizottsági tag helye választás utján lévén betöltendő, a választás aug. 18-ára tüzetett ki.

Együttal Konez György sok évig a város javára érdemesen működött b. tag elhalálása felett sajnálkozását jegezőkönyvileg fejezve, ki a közgyűlés, ez alkalmul szolgált némekeknek, hogy ugyanez fejeztessék ki Czvetkovics Ferencz, Blauhorn Gusztáv és még — Svastics Lajos — elhalálása felett is, mi — ellentmondás nem tétetvén — elfogadottnak kijelentetett.

A pécsi jótékony négyelet azon kérelmét, hogy a gyermekkert felállítására ajándékozott volt püspökkerti telek ugyanazon püspökkerti telek keleti oldalán lévő üres telekkel cseréltesse ki, a tanács pártolva terjeszti elő. Miután polgármester és Förster Béla bizottsági tag pártolva, Pap József pedig ellene szóllalt fel, ez utóbbi véleményével magára maradván a cserének hely adatott.

A pécsvárosi központi választmány július 4-én tartott ülésében felolvasott a belügyminiszter intézkvénye, melylyel az országgyűlési képviselő választást augusztus hó 5—14-ke közötti 10 nap alatt megjeendőnek határozza, ezen tíz nap oly megejtenék kiározza, hogy csak is egy vasárnap és semmi más ünnep nincs közte, egyetlen főbeeső vasárnapot augusztus 11-ét tüzte ki a képviselő választásra, mely azon napon reggeli 8. órakor veszi kezdetit. — Választási elnökül Bánffy Simon, helyettes elnökül Haksch Emil, jegyzőül Majorossy Imre, helyettes jegyzőül Decseu Vilmos választattak meg. — A választói igazolványokat aug. 8. 9. és 10-iken és a választás napján délig a városi jegyzői hivatalnál személyesen kell átvenni.

A pécsi közs. néptanítók testülete f. é. július hó 2. és 3-án gyűlést tartott. Ez alkalommal első sorban a szabályzat értelmében az évi tisztújítás etjetelet meg. Elnöknek: Warga Ferencz; első jegyzőnek: Borsy György; másodikjegyzőnek: Mihálovics Antal; könyvtárnoknak: Repich Vincez; a könyvtárt kezelőbizottságba: Schneider István, Horváth Antal és Szttács Mihály — egyhanglul választattak meg.

A tárgysorozat második tárgyát a legújabb miniszteri utasítás szerint az óraterveknek a július 1878-9-iki tanévre leendő beosztása és elkészítése fölötti megállapodása képezte.

Olvasott tovább a könyvtárnok jelentése, melylyel az iskolaszéktől a könyvtár javára nyert 50 frt mily mértékben hovatartásáraól beszámolt; ezzel kapcsolatban a könyvtárt kezelő bizottság egyrészt a számadás felülvizsgálására, másrészt pedig a jövő évben beszerzendő művek jegyzékének beadására utasítottatott.

Végül bemutattatott a városi tanácsólt áttett belügyminiszteri leirat, mely felhívja a törvényhatóságot, lelkészeket s tanítókat, hogy a nép ajkáról hallható eredeti magyar kifejezések s szólamódokat össze gyűjtve a m. tud. akademiához felterjeszteni hazafiúi kötelességének tarssa.

Városi tanügyünk emelése és előmozdítása körül tanítóink bugólkodnak, fáradoznak akkor is, midőn a törvény 10 havni kimerítő munkájuk után rövid nyugalmat enged.

Az előtörökvés, kitartása s munkássága a magasztos eszmék viláttása mőrül, csak elismerésre jogosítanak; miből önkényt következik, hogy derék tanítóink a jövőben sem fognak a város mostoha gyermekeiül tekintetni.

Mohács, 1878. jun. 26.

Az ember értelemmel és szabad akarral van felruházva, mit, ha czélzserben és egymás javára alkalmaznának, a legtöbb bajnak elejét vennők és kisebb nagyobb mértékben mindannyian boldogulhatnánk. És mégis gyakran a legfontosabb alkalmakkor, mintha szándékosan vesztünkre törnénk, a legértelműtlenségnek elborulna, — a legkönnyelműtlenségnek cselekszünk. . .

Például: van-e községi életben oly fontos kérdés, mint az elüljárás, mely a község érdekeit gondozza, megválasztása? . . . és mi elégyszer mégis oly botrányos könnyelműséget tanusítunk ezen teendőnk gyakorlatában, melyt csakis erőtlenségünkkel menthetünk.

Nem azt nézzük ilyenkor, hogy ki lenne az illető államra a legalkalmasabb; hanem hogy a vezérek kit szemelnek ki. . . Ezen önállótlanág elensúlyozása volt a legfőbb érv arra, hogy a törvényhozás a virilizmus behozta, gondolván, hogy az anyagi és a tán többnyire vele járó er-

kölsi és szellemi fensőbbségnek a hatóságokban biztosítása megóvja azokat attól, hogy a helyén nem lévő pártoskodásban elmerüljenek és függetlenségükben csorbát szenvedjenek. . .

Annál sajnosabb tehát, hogyha épen azon virilizmus, mely az erkölcsi megveszethetlenség öreket van oda állítva, maga silyed oda, hogy eszközül szolgáljon arra, miszerint haszonleső vezérei céljaikat elérjék. . .

Szomorú! De így vagyunk a többi közt Mohácsra is. — A vezéreknek oly birözveti és sükségük, kivél bábként rendelkezhetnek; és a virilizmus igen csekély kivétellel nemcsak hogy azon czélt megühsítani nem ügyeztek, hanem ellenkezőleg fontos hívatásokról megfedelkezve, minden erejüket megfeszítik arra nézve, hogy a gonosz czélt győzelemre segítsék. . .

Fájdalom! győztek is. . . Sőt — ily rövid időre! — munkájuk férges gyümölcsiben nem is gyönyörködhetnek. — Csak az a kár, hogy azon gyümölcsöket nem csak nekik, hanem mindnyájunknak meg kell emésztünk!

Nem a bíró az oka, hogy ő a város élén sem tagadhatja meg magát: hanem azok a fő hibások: a felelősök, kik őt a nem neki való állásra emelték. . . Feleljenek is tehát most érte.

Ime! a képviselő gyűlés a határozatot meghozza és a bíró új azt hiszi, hogy azokat nem tartozik végrehajtani, és — ha neki nem tetszik — nem is hajtja. . .

A többi közt: ezeltől 3 hóval a képv. testület elhatározta, hogy a mult évi hátralékokból előtérte összegekről havonként jelentés tétessék. — Még egyszer sem tétetett! —

Most hetedik hete a képv. testület a tanfelügyelőnek a polgári iskola I. osztályának a jövő tanévben megnyitására felhívó iratára egy bizottságot nevezett ki, hogy az a teendő lépésekről 2 hét alatt véleményes jelentést tegyen, hogy a tanfelügyelő úr kívánata szerint neki a megkezdett intézkedésekről még a mult hónap beküldje a jelentést. . .

És mit tesz a mi bírónk? — Azt, hogy a gyűlés után először is neki megy a jegyzőkönyvnek és a „2 hetet” kiigazítja 30 napra. . . De már nemcsak 30, hanem 50 is elmulik, és a bizottság sem volt még csak összehíva sem! . . . És így még sokáig várhat a tanfelügyelő! A mi bírónk nem azért bír, hogy kötelessége, hanem hogy barometruma szerint cselekedjék!

Lám! egy önrzetes városban az ily dolgoknak csak egyike is elég lenne arra, hogy a bíró uram hivatalától rögtön felüggesztessék. . . De nálunk — hála a virilizmusnak! melynek ily bíró kell — az ily sérelmek fel sem tűnnek.

Azoknálhatjuk-e aztán, ha az ily fejletlen s kiskoru eljárás mellett a város iránti bizalom már a megevi hatóságnál is annyira megrendült, hogy az árvaťart városunkból elvinni határozta?! Igy jár az a község, mely nem tud maga lábán járni!

Pedig nekünk lapunk is van; mely keletkezésakor azon reménnyel kecsgettett, hogy közéletünknek hűtükre lend és oly közeg, mely közös érdekeinket buzgón és erélylyel védelmezendi; mely a város közügyeiben vélemény cserének teremtés talaján és az eszmék tisztító helyekül fog szolgálni, s mely ennél fogva városunkra nézve új korszakot alkotand. . .

Azomban vette-e már valaki észre, hogy e sokat ígérő lap, csak egyszer is tüzetesen és komolyan hozzá szólt volna a város égető belügyeihez. . .

Még a képviselő gyűlések menetét sem írja le híven; és ha hozzá szól is valamibe, az sem hideg, sem meleg, mintha csak félne tőle. . . Pedig ezen tér a legbővebb annyagot szolgáltatna neki arra, hogy az általános érdeklődést felköltsse; hogy az a szereplők találkozója legyen. . . És ez által bizonyosan jobban lekötölné bennünket, mint avval a sok kiollózott portékával! . . De hát ennek is — csak járti kellene tudni!

Szegény Mohács. Serli.

Külömfélék.

Előfizetési felhívás. Lapunk t. előfizetőknek előfizetése az énegyed- del lejár, tisztelettel felkérjük, hogy az előfizetési díjt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály álljon be. Felhívjuk egyúttal lapunkat, barátait, hogy lapunkat különösen a választási mozgalmakról, de egyáltalán, minden eseményről értesíteni sziveskedjenek.

Kinevezés. A visszalépet Perczel igazságügyér helyett, a ki semmitőszéki alnökké neveztetik ki, Pauler Tivadar egyetemi tanár s volt igazságügyér neveztetett ki ő felsége által igazságügyminiszterré.

Hymen. Nemeth György, siklósi segédszolgabíró eljegyezte magának városunk egyik szépségét — a bájos Eger-szeghy Ilka úrhölgyet. Zavartalan boldogságot kívánunk frigyökre.

Halalozás. Blauhorn Gusztáv segélyegyleti igazgató és kereskedő f. évi június hó 30-án hosszas szenvedés után életének 54-ik évében elhunyt. Béke hamvaitra.

Baranyamegye törvényhatósági bizottsága, folyó évi július hó 8-án délelőtti 10 órakor, a megevi 8-ben Pécselt, rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: a jövő országgyűlésre meghívó legkegyelmesebb királyi leirat hirdetése.

Országosan megindult a mozgalom

